

## Knack: “De Belgische migratie baart me zorgen”



**25 januari 2012 - Het is fout de discussie over het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding te verenigen tot de opvolging van directeur Jozef De Witte, zegt Open Vld-Kamerlid Bart Somers. “De nieuwe directeur is niet het belangrijkste. De nieuwe werking is dat wel.”**

*Enkele opvallende citaten:*

“Ik wil niet denigrerend doen over het Centrum. De rapporten die het overmaakt aan het parlement bevatten veel interessante gegevens. Wat mij stoort, is de algemene opstelling van het Centrum. Je moet toch blind zijn om niet te zien dat er in dit land duidelijk een andere 'grondstroom' is ten opzichte van migratie dan twintig jaar geleden, toen het Centrum werd opgericht. En wat in de samenleving leeft, vertaalt zich ook in de politiek. Er is in het parlement een erg ruime meerderheid om de mogelijkheid tot gezinshereniging sterk te beperken. Dan verwacht je van zo'n Centrum toch meer dan alleen maar de totale oppositie tegen de inzichten van de verzamelde politieke partijen? Waarom heeft het Centrum bijvoorbeeld niet de voor- en nadelen van verschillende modellen van beperking van gezinshereniging willen afwegen? Nee hoor. Men huldigt maar één stelling: volle bak ingaan tegen elke beperking. Met het boekverbod was het ook van dat. (...) Eén tegenstem in de voltallige Kamer krijgt voluit de steun van de adjunct-directeur van het Centrum. Alsof de Afghaanse boerka ook bij ons de vrouwen zou helpen emanciperen. Volgens mij is het omgekeerde waar.”

“Migratie is geen statisch gegeven, het verschilt van land tot land. En de Belgische migratie baart me zorgen. Twee voorbeelden. Amper 2,7 procent van de burgers van de Europese Unie zijn Belgen, en toch gebeurt 10 procent van alle asielaanvragen van de Europese Unie in België. Er is dus een discrepantie tussen de grootte van ons land en het aantal asielaanvragen. Ons land trekt ook een andere vorm van migranten aan dan de andere Europese landen. Ongeveer 21 procent van de mensen die in België een wettelijke bedrijfsvergunning krijgen, behoort volgens de Europese rapporten tot de groep van de 'actieve migratie': ze komen hier werken of studeren. Daartegenover staat 73,8 procent 'passieve migratie': het gaat dan vooral om gezinshereniging en zogenaamde 'humanitaire' redenen. Dat laatste moet men niet verwarren met de asielprocedure: het gaat om medische regularisatie, regularisaties omdat je hier al lang bent of omdat je kinderen op school zitten en ingeburgerd zijn. Wat valt op? In heel Europa heeft België het laagste cijfer aan actieve en het hoogste aan passieve migratie.”

“De aard van onze migratie legt een hypotheek op het verdere traject van die migranten. In vergelijking met andere Europese landen zijn onze allochtonen achteruitgesteld in het onderwijs, hebben ze het heel moeilijk op de arbeidsmarkt, en is de acceptatie van de autochtone bevolking van migranten en asielzoekers veel te laag. Die cijfers tonen geen beeld om echt trots op te zijn. Het kan dus geen kwaad om die pure afhankelijkheidsmigratie terug te dringen. Zo komt er meer ruimte voor 'actieve migratie'. Die zorg wordt steeds breder gedragen in de samenleving. Maar welke bijdrage leverde het Centrum aan dat debat? Als ik eerlijk ben: geen. De verantwoordelijken van het Centrum erkennen die problematiek zelfs niet. Zij zetten zich volledig buiten die 'grondstroom' in de Belgische samenleving en stellen zich te vaak wereldvreemd op.”

“Ofwel wil het Centrum zich opstellen als een binnenlandse niet-gouvernementele organisatie (ngo), een variant van de Liga voor de Mensenrechten - maar dan is het niet langer het officiële 'Centrum' van de overheid. Ofwel vervult het zijn maatschappelijke rol in opdracht van de overheid. Dan concentreert men zich op degelijk studiewerk, werkt men mee aan het herijken van het beleid en aan het vergroten van het draagvlak ervoor. Zo'n Centrum durft ook onbevange de dialoog aan te gaan met regering en parlement. En dat is de voorbije jaren niet gebeurd. In de belangrijke taak van beleidsvoorbereiding en van ondersteuning van het publieke debat heeft het Centrum gefaald.”

“Neem de arbeidsmarkt. Daar is de situatie van de allochtonen niet goed. Je kunt vaststellen en aanklagen dat er nog veel gediscrimineerd wordt bij de aanwerving bij de bedrijven. Dat is helaas onmiskenbaar. Heel terecht staat het Centrum dan telkens vooraan, bijvoorbeeld om de discriminerende praktijken bij een aantal grote spelers in de uitzendbureaus aan te klagen. Maar waarom stopt de activiteit van het Centrum daar? Ondanks de discriminatie zijn de allochtonen nadrukkelijk aanwezig in de uitzendsector. Tegelijk weten we dat 62 procent van de uitzendarbeiders binnen de twee jaar een vast contract krijgt. Goed, dat zullen in eerste instantie wel niet de interessantste banen zijn. Maar het is dus wel een uitstekend kanaal om een maatschappelijk kwetsbare groep aan een vaste job te helpen. Vandaar dat ik een grote voorstander ben om uitzendbureaus in te schakelen, ook bij de overheid. Ik weet wel dat er andere redenen zijn waarom bijvoorbeeld de vakbonden huijveren voor uitzendarbeid bij de overheid, en ik begrijp ze ook. Maar ik voel ook spontaan aan dat mensen die het minste

kans maken om geselecteerd te worden in een reguliere sollicitatieprocedure - al was het maar omdat ze de taal minder goed beheersen - juist het meest geholpen worden door dat opstapje van de uitzendsector. Maar waar bleef het Centrum met constructieve voorstellen voor die branche?"

"En waar staat het Centrum als sommige allochtonen op hun eigen verantwoordelijkheid moeten worden gewezen? Toen ik in 2001 burgemeester werd in Mechelen, had 2 procent van onze ambtenaren een allochtone achtergrond. We zitten nu op 8 procent. Dat is nog veel te weinig, maar met schepen van Gelijke Kansen Ali Salmi (onafhankelijke) werken we er sterk aan om dat hoger te krijgen. Maar wat stellen we soms vast? We plaatsen een vacature voor een ongeschoolde arbeider, we propageren die ook via de nieuwe kanalen zoals het jeugdhuis ROJM, de moskee en het allochtone verenigingsleven. En toch gebeurt het dat er niemand opdaagt. Ook al is er in deze stad heel wat werkloosheid, ook bij de allochtone bevolkingsgroep. Is er dan misschien ook een probleem bij hen? Beseft men wel hoe belangrijk een baan is in deze samenleving? Het Centrum zou ook die problematiek moeten bekijken: niet alleen streng zijn op het racisme bij de autochtone Belgen, maar ook de vinger durven te leggen op alle attitudeproblemen die zich voordoen. Ook bij allochtonen. En dat is extra belangrijk, omdat opwaartse sociale mobiliteit de snelste weg is om de algemene maatschappelijke positie van migranten te versterken."

"Ik ben geen nationalist, er bestaat niet iets als 'dé' identiteit van 'dé' Vlaming. Identiteit is in essentie gelaagd: mensen voelen zich tegelijk Belg, Vlaming, Europeaan, Turk of Marokkaan. Het is vervolgens toch de ambitie dat we vanuit die gelaagdheid in elk van ons komen tot een gemeenschappelijke identiteit. Uit onderzoek blijkt nu dat allochtonen zich gemakkelijker 'Vlaming' voelen nadat ze zichzelf eerst al beschouwen als echte Mechelaren, Gentenaren of Antwerpenaren. Daarom ben ik in onze stad dat 'wij en zij'-discours al lang voorbij. Het gaat mij al lang niet meer om integratie, maar om emancipatie: iedereen wil vooruit. Wij werken aan het wij-gevoel. Daarom hebben we ook sterk geïnvesteerd in verloederde buurten. We willen dat iedereen het gevoel heeft dat hij of zij meetelt. Als u vandaag aan een allochtone Mechelaar vraagt of hij zich deel van de stad voelt, of hij gerespecteerd wordt en of hij zich dus ook mee verantwoordelijk voelt de stad, zal het antwoord veel nadrukkelijker 'ja' zijn dan tien jaar geleden. Ook omdat wij een beleid hebben gevoerd dat zich heeft toegelegd op de vooruitgang van allochtonen en autochtonen samen."

"Je moet opletten dat je niet elk maatschappelijk probleem vertaalt in de tegenstelling allochtoon-autochtoon. Sommigen zien overal een probleem van al dan niet latent racisme - bij de Belgen, bij de overheid, bij bedrijven. Sommigen vinden alles de schuld van de allochtonen zelf: alles is de schuld van hun cultuur, hun geloof, hun attitudes. Maar dat is niet zo. Neem het onveiligheidsprobleem. Het is algemeen bekend dat mensen met een allochtone achtergrond twee tot drie keer zo veel voorkomen in de criminaliteitsstatistieken. In Mechelen is dat ook zo; alleen betekent dit dat 97 procent van onze allochtone jongeren nooit met de politie in aanraking komt. 99 procent van de 'Belgen' evenmin. Het gaat dus om amper 3 procent allochtone probleemjongeren. De overweldigende meerderheid van de allochtone Mechelaren gaat naar school, werkt, is actief in het sociale leven en komt nooit in aanraking met het gerecht. Dat zorgt voor nogal wat sociale mobiliteit bij allochtonen. Prachtig toch? Want dat versterkt hun maatschappelijke positie in het algemeen. Mogen we dus even ophouden met elk maatschappelijk probleem te analyseren via het etnische conflictmodel? Wie dat doet, maakt uiteindelijk dezelfde fout als de nationalist: je beoordeelt mensen op één aspect van hun identiteit. Ook daarop moet het Centrum letten, dat het bij de ondersteuning en bescherming van de allochtonen niet elk probleem herleidt tot een discours van 'wij en zij'."

"We moeten in de Kamercommissie Binnenlandse Zaken dringend het debat aangaan: wat willen we dat een Centrum doet? Werkt het Centrum behoorlijk? In alle eerlijkheid: ik vind dus van niet. En wel omdat het Centrum te weinig bouwstenen aanreikt voor de fundamentele vragen die zich aandienen. Hoe herijken wij onze migratie? Hoe zorgen we voor meer sociale mobiliteit en meer emancipatie bij onze migranten? Hoe zorgen we ervoor dat iedereen terecht komt op de sokkel van gemeenschappelijk gedeelde waarden en normen? Om het wat pathetisch te zeggen: dat iedereen deel wordt van 'de moderniteit'. Dat geldt in het bijzonder voor de vaak onaanvaardbare achterstelling van vrouwen in migratiegezinnen. Er daarnaast blijft het een essentiële taak van het Centrum om onverminderd discriminatie en racisme te bestrijden, en daarbij hoeven niet te veel 'indiens' en 'ja maars' gebruikt te worden. Een Centrum voor Racismebestrijding moet pal blijven staan tegen onrecht. Vanzelfsprekend."

*Door Walter Pauli*